

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В. СТЕФАНИКА**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ПРОЄКТІВ

спеціальність **281 Публічне управління та адміністрування**
освітня програма **"Публічне управління та адміністрування"**
інститут **післядипломної освіти та довузівської підготовки**
кафедра **управління та бізнес-адміністрування**

Івано-Франківськ – 2020 рік

Робоча програма БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ПРОЄКТІВ для студентів спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування (освітня програма " Публічне управління та адміністрування ") – 12 с.

Розробник:

Горогоцька Н.І., к.е.н., асистент кафедри управління та бізнес-адміністрування,

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування

Протокол від № 1 від 27 серпня 2020 року

Завідувач кафедри управління та бізнес-адміністрування

_____ (Жук О.І.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування	Вибіркова	
	281 Публічне управління та адміністрування (освітня програма "Публічне управління та адміністрування ")		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3	3
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1 Індивідуальне завдання із бізнес-планування проєктів		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		6-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 3	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		30 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		120 год.	166 год.
Індивідуальні завдання: _____ год.			
Вид контролю: Екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33,3 % та 66,6 %

для заочної форми навчання – 7,8 % та 92,2 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни — розширити і поглибити знання студентів в області основ теорії і практики бізнес-планування та сформувані умінь і навички майбутніх менеджерів у розробці бізнес-плану.

Завдання вивчення навчальної дисципліни.

Головними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- засвоєння студентами теоретичних основ бізнес-планування інвестиційних проєктів;
- здійснення аналізу сучасних теоретичних підходів щодо процесу бізнес-планування інвестиційних проєктів;
- обґрунтування функцій та визначення змісту процесу бізнес-планування;
- формування навичок комплексного підходу до організації бізнесу;
- опанування форм, методів і процесу бізнес-планування;
- формування у студентів творчого підходу до розробки окремих складових бізнес-плану.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен овоїти **компетентності:**

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

ФК.1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

ФК.5. Здатність використовувати систему електронного документообігу.

ФК.7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

ФК.10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

ФК.11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання:

ПР11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПР16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи бізнес-планування проєктів

Тема 1. Бізнес-планування як основа розвитку підприємництва

1. Сутність бізнес-планування та його характеристика
2. Функції та цілі розробки бізнес-плану
3. Інформаційне забезпечення бізнес-плану
4. Методологія та принципи розробки бізнес-плану

Тема 2. Структура та логіка розробки бізнес-плану

1. Зміст та структура бізнес-плану
2. Послідовність процесу бізнес-планування
3. Вимоги до написання бізнес-плану

Тема 3. Підготовча стадія розробки бізнес-плану

1. Логіка процесу стратегічного планування на підготовчій стадії
2. Визначення місії підприємства та формування цілей його діяльності
3. Оцінка можливостей та загроз реалізації бізнес-проєкту та виявлення сильних і слабких сторін підприємства (бізнес-проєкту)
4. Аналіз стратегічних альтернатив та обрання стратегії

Тема 4. Характеристика послуг і продукції проєкту

1. Загальна характеристика підприємства та його продукції (послуг)
2. Методи дослідження ринку
3. Характеристика ринків збуту підприємства

Тема 5. План маркетингу як складова бізнес-планування проєктів

1. Цілі та логіка розробки маркетинг-плану
2. Формування стратегії маркетингу
3. Процес ціноутворення і встановлення цін

Тема 6. Політика комунікацій та її висвітлення у бізнес-плані

1. Визначення, цілі та завдання політики комунікацій. Імідж підприємства
2. Структура комплексу маркетингових комунікацій
3. Реклама

Змістовий модуль 2. Розробка основних розділів бізнес-плану та його впровадження

Тема 7. Виробничий план у бізнес-плануванні проєктів

1. Цілі та завдання виробничого плану
2. Структура виробничого плану та технологія виробництва
3. Формування матеріально-технічної бази, вибір постачальників
4. Упаковка та доставка

Тема 8. Організаційний план реалізації підприємницького проєкту

1. Основні цілі, завдання та структура організаційного плану
2. Вибір організаційно-правової форми ведення бізнесу
3. Вибір організаційної структури та визначення потреби в управлінському персоналі
4. Календарний план-графік реалізації підприємницького проекту

Тема 9. Фінансова складова бізнес-планування проєктів

1. Значення, зміст і технологія розробки фінансового плану
2. Стратегія фінансування

Тема 10. Фінансові показники ефективності проєкту

1. Очікувані фінансові коефіцієнти.
2. Визначення точки беззбитковості та терміну окупності.
3. Аналіз чутливості. Фінансові потреби проєкту й умови повернення коштів потенційним кредиторам та інвесторам.

Тема 11. Оцінка ризиків у бізнес-плануванні

4. Структура та цілі розробки розділу “Оцінка ризиків”
5. Суть ризиків та управління ризиками
6. Класифікація ризиків та причини їх виникнення
7. Способи зниження ризиків

Тема 12. Експертиза бізнес-плану

1. Методологічні основи експертизи бізнес-плану
2. Напрями перевірки бізнес-плану
3. Типові недоліки та помилки бізнес-плану

Тема 13. Оптимізація планування бізнес-процесів

1. Сутність оптимізації бізнес-процесів
2. Можливості оптимізації планування бізнес-процесів
3. Механізм оптимізації планування бізнес-процесів

Тема 14. Презентація бізнес-плану

1. Цілі, завдання і організація проведення презентації бізнес-плану
2. Рівні презентації бізнес-плану

Тема 15. Способи підвищення ефективності презентації бізнес-плану

1. Аналіз презентації бізнес-плану
2. Можливості підвищення ефективності презентації бізнес-плану

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Денна форма навчання					
	Кількість годин, у тому числі					
	усього	л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи бізнес-планування проєктів						
Тема 1. Бізнес-планування як основа розвитку підприємництва	6	2	2	-	-	2
Тема 2. Структура та логіка розробки бізнес-плану	8	2	2	-	-	4
Тема 3. Підготовча стадія розробки бізнес-плану	8	2	2	-	-	4
Тема 4. Характеристика послуг і продукції проєкту	14	2	2			10
Тема 5. План маркетингу як складова бізнес-планування проєктів	14	2	2			10
Тема 6. Політика комунікацій та її висвітлення у бізнес-плані	14	2	2			10
Разом за змістовим модулем 1	64	12	12	-	-	40
Змістовий модуль 2. Розробка основних розділів бізнес-плану та його впровадження						
Тема 7. Виробничий план у бізнес-плануванні проєктів	14	2	2	-	-	10
Тема 8. Організаційний план реалізації підприємницького проєкту	14	2	2	-	-	10
Тема 9. Фінансова складова бізнес-планування проєктів	14	2	2	-	-	10
Тема 10. Фінансові показники ефективності проєкту	9	2	2	-	-	5
Тема 11. Оцінка ризиків у бізнес-плануванні	14	2	2	-	-	10
Тема 12. Експертиза бізнес-плану	9	2	2	-	-	5
Тема 13. Оптимізація планування бізнес-процесів	14	2	2	-	-	10
Тема 14. Презентація бізнес-плану	14	2	2	-	-	10

Тема 15. Способи підвищення ефективності презентації бізнес-плану.	14	2	2	-	-	10
Разом за модулем II	116	18	18	-	-	80
Усього годин	180	30	30	-	-	120

5. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	2
1.	Тема 1. Бізнес-планування як основа розвитку підприємництва	2
2.	Тема 2. Структура та логіка розробки бізнес-плану	2
3.	Тема 3. Підготовча стадія розробки бізнес-плану	2
4.	Тема 4. Характеристика послуг і продукції проекту	2
5.	Тема 5. План маркетингу як складова бізнес-планування проєктів	2
6.	Тема 6. Політика комунікацій та її висвітлення у бізнес-плані	2
7.	Тема 7. Виробничий план у бізнес-плануванні проєктів	2
8.	Тема 8. Організаційний план реалізації підприємницького проєкту	2
9.	Тема 9. Фінансова складова бізнес-планування проєктів	2
10.	Тема 10. Фінансові показники ефективності проєкту	2
11.	Тема 11. Оцінка ризиків у бізнес-плануванні	2
12.	Тема 12. Експертиза бізнес-плану	2
13.	Тема 13. Оптимізація планування бізнес-процесів	2
14.	Тема 14. Презентація бізнес-плану	2
15.	Тема 15. Способи підвищення ефективності презентації бізнес-плану	2
	Разом	30

6. Теми лабораторних занять

Відповідно до робочої програми з дисципліни «Бізнес-планування проєктів» лабораторні заняття не заплановані.

7. Самостійна робота

Зміст СРС з дисципліни складається з таких видів роботи:

- підготовка до аудиторних занять;
- виконання практичних завдань протягом семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом;
- написання індивідуальної контрольної роботи;
- підготовка до усіх видів контролю.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Бізнес-планування як основа розвитку підприємництва	2
2.	Тема 2. Структура та логіка розробки бізнес-плану	4
3.	Тема 3. Підготовча стадія розробки бізнес-плану	4
4.	Тема 4. Характеристика послуг і продукції проекту	10
5.	Тема 5. План маркетингу як складова бізнес-планування інвестиційних проєктів	10

6.	Тема 6. Політика комунікацій та її висвітлення у бізнес-плані	10
7.	Тема 7. Виробничий план у бізнес-плануванні інвестиційних проєктів	10
8.	Тема 8. Організаційний план реалізації інвестиційного проєкту	10
9.	Тема 9. Фінансова складова бізнес-планування інвестиційних проєктів	10
10.	Тема 10. Фінансові показники ефективності інвестиційного проєкту	5
11.	Тема 11. Оцінка ризиків у бізнес-плануванні	10
12.	Тема 12. Експертиза бізнес-плану	5
13.	Тема 13. Оптимізація планування бізнес-процесів	10
14.	Тема 14. Презентація бізнес-плану	10
15.	Тема 15. Способи підвищення ефективності презентації бізнес-плану	10
Разом		120

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання включають виконання студентами контрольного індивідуального завдання з дисципліни «Бізнес-планування проєктів».

9. Методи навчання

За джерелом передачі та сприймання навчальної інформації використовуються такі методи:

- словесні (розповідь-пояснення, бесіда, лекції, презентації, семінари-дискусії);
- наочні (ілюстрація з використанням ММП);
- практичні (розв'язування задач);
- ділові ігри.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемний виклад, частково-пошуковий метод та дослідницький методи.

10. Методи контролю

Поточний контроль передбачає:

- опитування на практичних заняттях;
- тести
- контрольні і самостійні роботи.

Підсумковий контроль передбачає: екзамен.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Структура оцінювання			Сума
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2	Екзамен	
Практичні заняття			100
35			
Самостійна робота 5	Індивідуальне завдання 10	50	100

• Оцінювання відповідей студентів на практичних заняттях відбувається за 100 бальною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Рекомендована література

Основна

1. Господарський кодекс України // Верховна Рада України: від 16.01.2003, № 436-IV.
2. Агафонова Л. Т. Підготовка бізнес-плану: Практикум / Л. Т. Агафонова, О. Р. Рога. – [3-є вид.]. – К. : Знання, 2001. – 158 с.
3. Бізнес-планування : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, Я. Д. Качмарик, В. І. Блонська, Р. Л. Лупак. – К. : Знання, 2013. – 173 с.
4. Барроу К., Барроу П., Браун Р. Бізнес-план. — К.: Знання, 2001. — 258 с.
5. Горемыкин В. А. Энциклопедия бизнес-планов: Методика разработки. 75 реальных образцов бизнес-планов / В. А. Горемыкин, Н. В. Нестерова. – М. : Ось-89, 2003. – 1104 с.
6. Гетало В. П. Бізнес-планування : навч. посіб. / В. П. Гетало, Г. О. Гончаров, А. В. Колісник. – К. : Професіонал, 2008. – 240 с.
7. Должанський І. З. Бізнес-план: технологія розробки : навч. посіб. / І. З. Должанський, Т. О. Загорна. – К. : ЦНЛ, 2006. – 384 с.
8. Козловський В. О. Бізнес-планування : навч. посіб. / В. О. Козловський, О. Й. Лесько. – Вінниця : ВНТУ, 2006. – 190 с.
9. Покропивний С. Ф. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування : навч. посіб. / С. Ф. Покропивний, С. М. Соболь, Г. О. Швиданенко. – К. : КНЕУ, 2002. – 379 с. Котлярова В. Г. Бізнес-план: технології розробки и обоснования [Текст] : конспект лекцій. Ч. 1 / В. Г. Котлярова. – Х. : ХНЭУ, 2004. – 103 с.
10. Кривонос А. О. Бізнес-планування на підприємстві : навч. посіб. / А. О. Кривонос. – К. : МАУП, 2006. – 160 с.
11. Кучеренко В. Р. Бізнес-планування фірми : навч. посіб. / В. Р. Кучеренко, В. А. Карпов, О. С. Маркітан. – К. : Знання, 2006. – 423 с.

12. Македон В. В. Бізнес-планування : навч. посіб. / В. В. Македон. – К.: ЦУЛ, 2009. – 236 с.
13. Планування діяльності підприємства [Текст] : навч. посіб. / за ред. О. М. Свінцицької. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К. : Кондор, 2009. – 263 с.
14. Покропивний С. Ф. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування : навч. посіб. / С. Ф. Покропивний, С. М. Соболь, Г. О. Швиданенко. – К. : КНЕУ, 2002. – 379 с.
15. Поляков О. В. Бизнес-планирование : учеб. пособ / О. В. Поляков. – Московский международный институт эконометрики, информатики, финансов и права, М., 2003. – 155 с.
16. Слиньков В. Н. Бизнес-план и организация финансово-хозяйственной деятельности предприятия : учеб. пособ. / В. Н. Слиньков. – [2-е издание, стер.]. – К. : Алерта, 2006. – 456 с.
17. Тарасюк Г. М. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз : навч. посіб. / Г. М. Тарасюк. – К. : Каравела, 2006. – 280 с.
18. Тарасюк Г. М. Управління проектами : навч. посібн. / Г. М. Тарасюк. – К. : Каравела, 2006. – 344 с.
19. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства: навч. посібн. / Г. М. Тарасюк, Л. І. Шваб. – К. : Каравела, 2005. – 312 с.
20. Тарасюк Г. М. Планування комерційної діяльності : навч. посібник / Г. М. Тарасюк. – К. : Каравела, 2005. – 400 с.
21. Телетов О. С. Бізнес-планування : навч. посібн. з дисципліни "Бізнес планування" / О. С. Телетов. – Суми : СумДУ, 2005. – 78 с.
22. Ясинський В. В. Бізнес-планування: теорія і практика: навч. посіб. / В. В. Ясинський, О. О. Гайдай. – К. : Каравела, 2004. – 232 с.

Додаткова

1. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: Навчальний посібник. – Вид. 2-ге/ С.Ф. Покропивний, С.М. Соболь, Г.О.Швиданенко, О.Г. Деревянко. – К.:КНЕУ, 2002. – 379 с.
2. Горемыкин В.А. Богомолов Л.К. Бизнес-план: Методика разработки. 45 реальных образцов бизнес-планов. – 3-е изд., доп. и перераб. – М.:«Ось-89». 2002. – 864с.
3. Друккер Петер. Як забезпечити успіх у бізнесі: новаторство і підприємництво: Пер. з англ. — К.: Україна, 1994.
4. Економіка підприємства: Підручник / За ред. акад. С.Ф. Покропивного. — К.:КНЕУ, 2001.— 528 с.
5. Економічний аналіз: Навч. Посібник / М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбатов; За ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. — К.: КНЕУ, 2001. — 540 с.
6. Клоков И. Бизнес-план на компьютере: быстро и просто (+CD). – СПб.: Питер. 2007. – 176 с.
7. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навч. посібник. — К.: ЦУЛ, 2003. — 376 с.

8. Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. / За заг. ред. В.Є. Москалюка. – К.: КНЕУ, 2005. – 384 с.
9. Планування діяльності підприємства: Навч.-метод. посібник / М.А. Белов, Н.М. Євдокимова, В.Є. Москалюк та ін.; За заг. ред. В.Є. Москалюка. — К.: КНЕУ, 2002.— 252 с.
10. Тарасюк Г.М. Бізнес-план. Методичний матеріал, контрольні питання та завдання для виконання розрахункової роботи. — Житомир, 2002 — 92 с.
11. Тяг Р.Б. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. — К.: МАУП, 1998.— 156 с.
12. Управління виробничою інфраструктурою. Навч. посібник / За ред. Белова М.А. — К.: КНЕУ, 1997. — 207 с.
13. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. — К.: КНЕУ, 1999. — 384 с.
14. Орлова Е.Р. Оптимизация бизнес-процессов. – Изд.: Омега- Л, 2005. – 156 с.
15. Финансовый бизнес-план: Учеб. пособие / Под ред. дейст. члена Акад. инвестиций РФ, д-ра экон. наук, проф. В.М. Попова. — М.: Финансы и статистика, 2004.— 480 с.
16. Череп А. В. Економічний аналіз : навч. посіб. / А. В. Череп. – К. : Кондор, 2009. – 150 с. 69.
17. Черниш С. С. Економічний аналіз : навч. посіб. / С. С. Черниш. – К. : ЦУЛ, 2010. – 312 с.
18. Шваб Л. І. Економіка підприємства : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Л. І. Шваб. – К. : Каравела, 2005. – 568 с.
19. Швайка Л.А. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. / Л.А. Швайка. – [вид. 4-те., стер.]. – Львів: «Новий світ-2000», 2010. – 268 с.

13. Інформаційні ресурси

АНАЛІТИЧНІ ЦЕНТРИ ТА ДОСЛІДНИЦЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

1. Верховна Рада – www.rada.gov.ua
2. Кабінет Міністрів України – www.kmu.gov.ua
3. Міністерство економіки – www.me.gov.ua
4. Міністерство праці та соціальної політики – www.mlsp.kiev.ua
5. Міністерство фінансів – www.minfin.gov.ua
6. Міністерство промислової політики – www.industry.gov.ua
7. Державний комітет статистики – www.ukrstat.gov.ua
8. Фонд державного майна – www.spfu.gov.ua
9. Державна податкова адміністрація – www.sta.gov.ua
10. Агентство гуманітарних технологій – <http://www.aht.org>.
11. Міжнародний інститут бізнесу – <http://www.iib.com.ua>
12. Міжнародний інститут порівняльного аналізу – <http://www.icaei.org.ua>
13. Міжнародний центр перспективних досліджень – www.icps.kiev.ua
14. Національна Академія наук України – <http://www.nas.gov.ua>

15. Торгово-промислова палата України – <http://www.ucci.org.ua>
16. Українська асоціація інвестиційного бізнесу – <http://www.uaib.com.ua/>
17. Український центр економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова – <http://www.ucerps.com.ua>
18. Український центр післяприватизаційної підтримки підприємств – <http://www.ucrpps.kiev.ua>
19. Центр антикризових досліджень – <http://www.anticrisis.come.to>
20. Центр інновацій та розвитку – <http://www.ngoukraine.kiev.ua/ids/>
21. Центр стратегічних розробок – <http://www.ln.com.ua>
22. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua
23. Державна науково-технічна бібліотека України – www.gntb.n-t.org/
24. «Голос України» Газета Верховної Ради України – www.uamedia.visti.net/golos